

KROŽNA POT Trnovska vas

Kjer prepevajo S

Sredi kraja in občine Trnovska vas je vse pri roki – cerkev, občina in gostilna. Hiše so urejene, ceste asfaltirane, ljudje prijazni. Navezanost na kraj in skrb za okolje najbolj simbolično označuje par štokelj, ki gnezdi poleg podžupanove hiše.

Štoklji, edini par, ki gnezdi v tej mali občini, sta prvotno svoj dom postavili na farovžu. Ko so tega obnavljali, so nedaleč postavili drog in čakali. Za štokljo je prišel čas valjenja in Trnovci so na drog hitro prenesli staro gnezdo. Ob pravem času, da štokelj ne bi izgubili. Več pa imajo v občini sivih čapelj, ki imajo tu svoja gnezdišča. O sožitju z naravo priča tudi njihov grb, v katerem sta močvirska tulipana. Občina obsega sedem vasi: Biš, Bišečki Vrh, Črmlja, Ločič, Sovjak, Trnovska vas in Trnovski Vrh. V rimskem času je ta del Slovenije s Ptujem in okolico spadal v provinco Panonija, zato so na območju občine našli več rimskih gomil. V urbarjih graščine Vurberk, katere lastniki so bili gospodarji zemlje, na kateri leži občina Trnovska vas, piše, da je prva nastala vas Črmlja (v 15. stoletju), Trnovci in Biš pa pozneje. Urbarialni in listinski zapisi pričajo, da so bile vasi v tistem času izjemno bogate. Jožefinske reforme so bile podlaga za ustanovitev šole v Trnovski vasi. Gostitelja, podžupan Alojz Fekonja in Metka Nedelko,

3 Kuga je prišla z juga, s Hrvaškega?

Pomen Simoničeve domačije

Alojz Fekonja: »Vodstvo občine si prizadeva pospešiti razvoj turizma v teh krajih, saj smo uredili okolico na Simoničevi domačiji, odvodnjavanje, uredili smo studenec in vrt, posadili sadno drevje stare sorte, postavili smo brajde v stari obliki ter posadili vinsko trto stare sorte. Domačijo, ki je prešla v last občine, želimo preurediti v muzej. V projekt želimo vključiti turistično ponudbo občine, ki se bo povezovala s kolesarskimi stezami in turističnimi potmi.«

predsednica turističnega društva, sta me pričakala v Gostišču pri Sivi čaplji. Ob njem je veliko parkirišče, kot nalašč za start našega obhoda občinskih znamenitosti.

Na lepo urejenem krožišču, kjer smo prečkali cesto in se odpravili do cerkve, so nameščene simbolične sive čaplje. Cerkev svetega Bolfenka iz leta 1789 je značilna predstavnica jožefinskih sakralnih stavb iz

Desno od cerkve nadaljujemo pot proti vzhodu. Po petih minutah prispemo do križišča, zavijemo desno in zagledamo kužno znamenje, med ljudmi znano tudi kot hrvaški bog. V njem je upodobljen bog, ki si z roko podpira brado in žalostno gleda proti Hrvaški. Po legendi naj bi žaloval zaradi žrtev, ki jih je pobrala kuga, ki naj bi prišla v te kraje z juga.

Vrnemo se do križišča in zavi-

Alojz Fekonja in Metka Nedelko sodelujeta pri obnovi Simoničeve domačije.

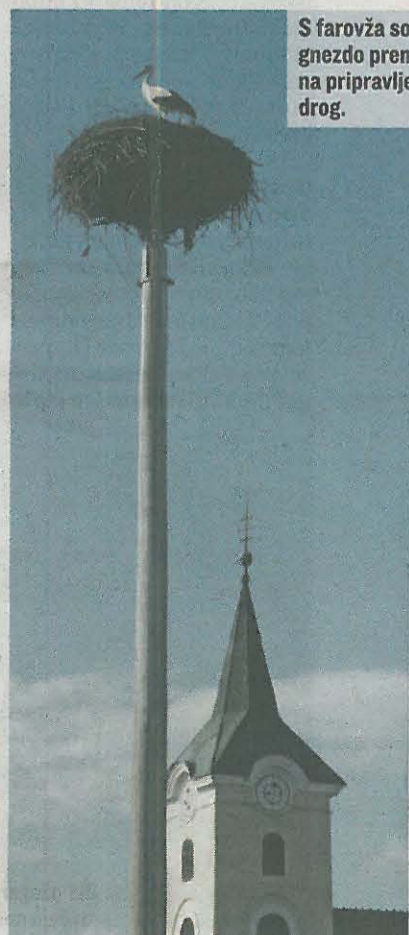

4 Simoničeva domačija je največja znamenitost kraja.

6 Sreča v nesreči je botrovala postavitvi Benkove kapele.

9 Kapela je...

S farovža so gnezdo prenesli na pripravljeno drog.

Trnovska vas

KROŽNA POT

- 1 Gostišče pri Sivi čaplji
- 2 Cerkev svetega Bolfenka
- 3 Kužno znamenje hrvaški bog
- 4 Simoničeva domačija
- 5 Rastišče močvirske logarice
- 6 Benkova kapele
- 7 Kosova kapele in ribnik Sovjak
- 8 Turistična kmetija Požegar
- 9 Krajnčeva kapele
- 10 Domačija Šalamun – damjaki

zadnje tretjine 18. stoletja. Leseno prižnico krasijo podobe vseh štirih evangelistov. Nad njo je kip Mojzesa s tablam desetih božjih zapovedi. Orgle so postavili leta 1868. Notranjost cerkve, podobe za velikim oltarjem, je leta 1880 naslikal Fontoni iz Konjic, preostale slikarije v prezbiteriju pa leta 1884 J. Broilo iz Humina. Zvonik je občasno sameval brez zvonov. Od leta 1923 so v cerkvi obesili tri jeklene zvonove. Ko smo si izpred cerkve ogledovali občinsko zgradbo, sta nas preletavali štoklji in pristali v gnezdu. Kraj je majhen, a ima več kot 220-letno tradicijo šolstva, v njem so bile zgrajene kar štiri šole. Tudi občinska zgradba je bila šola, zato bodo v njej uredili spominsko sobo, v kateri bo prikazana bogata zgodovina šolstva Trnovske vasi.

jemo z glavne ceste v Vitomarce. Skozi naselje nadaljujemo do Simoničeve domačije. Leso, vhod na domačijo, je odprl podžupan Fekonja. Kako ne, ko pa jo je sam tudi naredil. Domačija je občinska last, člani treh društev, turističnega, gospodinskega in Bolfenškega društva ljubiteljev stare tehnike, pa jo urejajo s prostovoljnimi delom. Parcela je že lepo urejena, za obnovo stavbe pa bo treba še počakati na sredstva Evropske unije. Simoničeva domačija je ena od redkih ohranjenih izvornih panonskih domačij v Sloveniji. V takšni panonski hiši so nekoč prebivali viničarji. Zgrajena je bila leta 1787. Zunaj so gümna, listjak, verštat (delavnica), štala, svinjska štala in drvarnica. Pot nas nato vodi med njivami, travniki in gozdički in po nasipu reke Pesnice. Na desni

Slovenec sem

nitost občine.

arhitekturna pripoved Krajnčeve družine.

Krajani imajo radi starodobnike – obnovljen traktor iz leta 1956.

Na turistični kmetiji Požegar prodajajo domače svinjsko meso ter pripravljajo pogostitve.

2 Cerkev svetega Bolfenka, zraven sta Gostišče pri Sivi čaplji in občina – vse je na kupu.

(FOTOGRAFIJE: VANE D. FORTIČ)

strani se na travniku ponuja pogled na rastišče močvirske logarice, imenovane tudi močvirski tulipan. Cveti med marcem in aprilom. Pred desetletji je bil zelo številen, zato je postal simbol občine.

Po 700 metrih zavijemo z nasipa na makadamsko pot, ta nas pripelje v vas Ločič. Ogledamo si Benkovo kapelo in kužno znamenje, ki stojita na vrtu župana **Alojza Benka**. Kapelo so zgradili županovi stari starši leta 1947 v zahvalo za ozdravitev sina. Med vojno je v bližini strmoglavilo letalo in Benkovi so bencin shranili v bunkerju. Ko sta šla mlada fanta, strica današnjega župana, natočit nekaj bencina, so vžigalice, s katerimi sta razsvetlila prostor, zanetile požar. Eden je umrl,

drugi preživel. Neposredno ob kapeli stoji kužno znamenje iz 16. stoletja. Vkllesana je podoba Marije in še neke osebe.

Pot nadaljujemo po makadamski poti, ki nas pripelje do obnovljene Kosove kapele. Nedaleč je ločki ribnik, imenovan Svojna. Ob njem stoji kočja, pred njo mize in stoli. Poleti se tu zbira in družijo mladina.

Zavijemo levo na Kozlovec, kjer stoji kmetija Požegar. Tam se ukvarjajo s predelavo in prodajo domačega svinjskega mesa ter turizmom. Po naročilu pripravljajo pogostitve. Za lepše je ob kmetiji ribnik.

Pot nas pelje čez Črmljo proti Sovjaku, kjer je Krajnčeva kapela, arhitekturna pripoved Krajnčeve družine, prepletana z mnogimi duhovnimi sporočili. Namenjena je verskim in družabnim srečanjem vaščanov. Stoji na križišču cest, od katerih vodi ena h Krajnčevi domačiji.

K sosednji hiši nas je na koraček povabil **Marjan Potrč** in pokazal obnovljen traktor

hofherr-schranz iz leta 1956. Prav tako kot podžupan, ki ima starodobnika, avto NSU iz leta 1970, je tudi on član prizadenelega Bolfenškega društva ljubiteljev stare tehnike.

V Bišu nam je **Zmago Šalamun** pokazal svojo čredo damjakov. Košute so potomke Titovih – z brionskega otočja. Šalamun goji čredo, kot pravi, le za hobi, da mu »kosijo« zemljo, ki jo ima okrog domačije kar precej. Sinu pa prepušča odločitev, ali bo konjiček pozneje razvil v pridobitno turistično dejavnost.

Pri silosih zavijemo levo proti Bišu, kjer stoji rojstna hiša **Jakoba Gomilška**, pesnika, pisatelja, duhovnika in dobrotnika. Napisal je več pesmi, med njimi prleško Dere sem jaz mali bija in študentsko himno Študent na putu. Njegova najbolj znana Slovenec sem pa je celo kandidirala na izboru za himno Slovenije.

Pot, dolgo 13 kilometrov, sklenemo pri Gostišču pri Sivi čaplji. **VANE D. FORTIČ**

Poizletniški namigi

Za dušo: občani Trnovske vasi po številnih kapelkah sodeč zelo skrbijo za dušo. Spokojnost ob ogledu kapelic, poslušanju motivov, zakaj so jih postavili, in ob občudovanju pokrajine občuti tudi obiskovalec. Značilna panonska obrečna pokrajina, prepredena s poljskimi potmi, njivami, travniki in jelševimi gozdčki, bo pomirila še tako nemirno dušo.

Za telo: kolesarska pot, dolga 28,2 km, poteka po podobni trasi, kot smo jo prehodili mi. Vodi skozi Biš, Sovjak, Ločič in v Bišečki Vrh, kjer se s kmetije Potrč odpira pogled v pesniško ravnino. Bolfenško turistično pot, dolgo 30 km s 40 postajami, so zasnovali domači mladi raziskovalci. Za projekt so prejeli najvišje nagrade, pot je zelo dobro označena in vabi pohodnike, ki si želijo večjega izziva.

Za želodec: Gostišče pri Sivi čaplji je zelo velik gostinstvo-turistični objekt, ki ponuja bivanje in vse za želodec. Sob imajo za 40 oseb, organizirajo bankete za poroke in druge priložnosti do 160 oseb. Na jedilniku imajo ribje in številne druge jedi, najbolj pestra je ponudba mesnih. Kontakt: 02/757-54-00, 031-678-390. Turistična kmetija Požegar v Bišečkem Vrhu po naročilu pripravljajo pogostitve za 60 oseb. Domači so sveže svinjsko meso in druge mesnine. Kmetija ima tudi svojo vinsko klet, tako da gostom postrežejo z rumenim muškatom, sivim pinotom, renskim in laškim rizlingom, modrim pinotom ... Kontakt: 02/757-10-61.

Jaz pa pojdem...

Maraton češenj. Najodmevnejši dogodek slovenske Toskane je že tradicionalno poln zabave, etnoloških in kulturnih vsebin ter športnega dogajanja za vse generacije. Med zadnjimi sta brez dvoma v ospredju kolesarski maraton češenj in pohod med briškimi češnjami. Prvi se bo v soboto, 31., začel ob 8.30 na Dolgem

mostu v Ljubljani in končal po 108 kilometrih pred Vinsko kletjo Goriška brda. **Informacije:** 05/331-01-00, www.klet-brda.si. Drugi dogodek je povezan z osvajanjem briških gričev, obiskom vasic ter ogledom naravnih in kulturnih znamenitosti. Vodi skozi sadovnjake,

kjer z dreves pozdravljajo hrustljave češnje (na fotografiji). Na pohod od češnje do češnje se boste 1. junija samostojno odpravili od 8. do 9.30 izpred Vinske kleti Goriška brda na Dobrovem. Krajša pot bo dolga 11 kilometrov, kar pomeni dobre tri ure hoje, daljša pa 16 ali do pet ur hoje. **Informacije:** 031-393-776, www.pdbda.si.

Po Tovorni poti Možjanca. Skozi dolino Kokre že stoletja tečejo pomembne poti, ki vodijo s Kranjskega prek Jezerskega vrha na Koroško. Sledi številnih so še danes vidne na terenu in v različnih znamenjih, prepoznavne pa so tudi v nekaterih krajevnih imenih. Eno izmed teh poti so v Preddvoru oživili in na dan slovesa z letošnjim majem jo boste lahko prehodili pod vodstvom vodnika. Začetek bo ob 9. uri pri okrepčevalnici Rožmarin, lahke hoje nad slikovito dolino reke Kokre do istoimenske najdaljše slovenske vasi in nazaj pa bo za štiri ure. Pot je primerna tudi za družine. Udeležba je brezplačna, predprijava pa je obvezna. **Informacije:** 031-698-627, www.preddvor-tourism.si.

Pohod po trasi ozkotirne železnice. V okolici Laškega je bilo, v ne tako davni preteklosti, kar več krajev, kjer so kopali premog. Prebivalci Trobnega Dola se še spominjajo dela v njihovem premogovniku in skrbijo, da rudarska zgodovina ne gre v pozabo. Del njihovih spominov na rudarsko preteklost je razstavljen v Muzeju Laško, v živo pa si ga lahko ogledate na sobotnem pohodu po nekdanjem železniškem tiru iz rudnika v Trobnem Dolu v Lahomno. Pot vas bo vodila od kozolca Konjeniškega društva v Tevčah do Ana rova Rudnika Trobni Dol, zbor pa bo tam do 9. ure. Do tri ure boste hodili po tevski in sopoški dolini, skozi predor in ob potoku do Ana rova. Cilj bo v Domu strelcev Mala Breza. **Informacije:** 0599-341-60, www.stik-lasko.si.

Teden podeželja na Loškem. Ob koncu maja in na začetku junija je čas za predstavitev in spodbudo razvoja podeželja in turizma na loškem območju, v bogato vsebino sta umeščena tudi dva pohoda. 31. maja greste lahko na vodeni pohod v Crngrob, na katerem boste v dveh urah obiskali vasi Stara Loka, Papirnica in Pevno, na cilju pa še cerkev Marijinega oznanjenja, ki je že od srednjega veka priljubljena romarska točka. Na nezahtevni petkilometrski poti boste opazili številna znamenja in kapelice, natrosili pa vam bodo še kup zgodb. Odhod bo ob 15. uri s škofoješke avtobusne postaje. **Informacije:** 051-427-827, www.skofja-loka.com. Nedeljo izkoristite za pohod po Čebelarski poti mimo Sv. Urbana, ki se bo začela ob 9. uri s kmetije Pri Jakuc v Srednji vasi v Poljanah nad Škofjo Loko, pot pa vas bo vodila prek Vinharij, Bačen, Gorenje in Dolenje Dobrave, Žabje vasi in nato na izhodišče, kjer bo ob dveh ciljih ob prijetnem druženju. Vmes deležni animacije na temo čebelarstva. **Informacije:** 031-500-309, www.cd-blegos.si.

Spoznajte Hrastnik. Za konec pohodnih povabil še vabilo na nedeljski dogodek v Zasavju. V industrijskem in rudarskem mestu bo zbor ob 8.30 pred trgovino Spar, na poti pa si boste v Dragi ogledali zgodovinsko cerkev Karmelske Matere božje in šli po Splavarski poti, za zabaven in okusen zaključek pa bodo poskrbeli pri Ribiškem domu. **Informacije:** 031-355-288.

Vabljeni na Franjo. Privoščimo si še pogled v bližnjo prihodnost, ki ob naslednjem koncu tedna ponuja najbolj množično rekreativno kolesarsko prireditev – Maraton Franja BTC City, ki že 33. leto prinaša posebno energijo in izziva nove mejnike. Ste že prijavljeni? Začela se bo z vožnjo na čas, končala pa z dvema najdaljšima vožnjama po delu osrednje Slovenije in Primorske. Za večino, to je za družine, turistične kolesarje in tiste, ki kolo morda uporabljate le za v službo, šolo ali trgovino, pa bo najbolj zanimiv sobotni spored, ko bo ob 16. uri start netekmovalnega 25-kilometrskega Družinsko-šolskega maratona Kluba Polet, takoj zatem pa bodo startali še najmlajši na biciklih, triciklih ali štiriciklih. **Informacije:** www.franja.org.